

Bulletin obchodně-ekonomického úseku

ZÚ Damašek

Číslo: 01
Leden 2010

Slovo velvyslance

Vážení přátelé,

Dovoluji mi s určitým zpožděním Vám popřát všechno nejlepší v Novém roce. K mým neskromným přáním nepochybně patří přání, aby se Vašim obchodním aktivitám v našem regionu v letošním roce dařilo ještě více než loni. ZÚ ČR Vám bude k dispozici při realizaci Vašich záměrů v teritoriu. V této souvislosti nemohu zapomenout na plánovanou návštěvu místopředsedy vlády a ministra zahraničních věcí J. Kohouta v Sýrii ve dnech 16. – 17. 2. doprovázeného podnikatelskou delegací. Návštěva ministra zahraničních věcí jasně demonstruje zájem vlády ČR o posílení vztahů se Sýrií i v politické rovině. Při hodnocení situace v bilaterálních vztazích vycházíme z názoru, že příznivější ovzduší v politických vztazích Vám vytvoří i příznivější podmínky pro Vaše podnikatelské záměry v Sýrii. Těším se s Vámi na shledanou během návštěvy pana ministra.

Důležité

Podnikatelská delegace do Sýrie a Libanonu

Při příležitosti oficiální návštěvy místopředsedy vlády a ministra zahraničních věcí Jana Kohouta do Sýrie a Libanonu se uskuteční ve dnech 16.-17.2. podnikatelská mise. V případě zájmu o informace nebo účast prosím kontaktujte:

SVAZ PRŮMYSLU A DOPRAVY ČR

Mgr. Majid Shamas Toma

projektový manažer pro oblast Blízkého východu a severní Afriky

Freyova 948/11 | 190 05 Praha 9
telefon: 225 279 406 | GSM: 739 452 815

majidtoma@spcr.cz | www.spcr.cz

Aktuality

Státní rozpočet Sýrie pro rok 2010 počítá s deficitem 6,5 % HDP

V prosinci byl také schválen státní rozpočet Sýrie pro rok 2010. Podle dostupných údajů dosáhnou výdaje 754 mld. SYP, zatímco příjmy 577 mld. SYP. Rozpočtový deficit dosáhne podle publikovaných materiálů výše 6,5 % HDP. Hospodaření v roce 2008 podle údajů publikovaných v prosinci 2009 skončilo schodkem ve výši 44 mld. SYP, tj. 2 % HDP místo původně plánovaných 9,83 %.

USA potvrdily platnost sankcí v letecké dopravě

USA znovu potvrdily své negativní stanovisko ohledně prodeje dopravních letadel společnosti Airbus do Sýrie. Nicméně společnost Airbus a Syrianair se shodly na prodloužení platnosti Memoranda o porozumění podepsaného mezi oběma společnostmi na rok 2009 o prodeji 14 letadel s tím, že budou pokračovat v rozhovorech s administrativou USA o možnosti pronájmu letadel. Syrské aerolinie aktuálně disponují pouze čtyřmi stroji, z nichž jeden je pronajat z Jordánska. Ve snaze čelit nepříznivé situaci a nárůstu počtu turistů přijíždějících do země (roční nárůst se odhaduje na 11 %) zahájili jednání s ruským výrobcem Tupolev o pronájmu dvou strojů.

Aktuality

Obchodní výměna Sýrie v roce 2009

Podle nově uvolněných údajů Centrálního statistického úřadu představoval syrských export do arabských zemí v roce 2009 částku 359.718 mld. syrských liber. Největším partnerem pro export z arabských zemí byl Irák (32,9 %) následovaný Libanonem (17,2 %), Saudskou Arábií a Egyptem. Sýrie za rok 2009 dovezla z arabských zemí zboží v hodnotě 130.059 mld. syrských liber. Nejvíce se ze saudské Arábie (23,8%), následoval Egypt a Irák.

Export ze Sýrie do zemí EU v roce 2009 dosáhl výše 237,9 mld. syrských liber, z toho 75,9 mld. do Německa, 47,43 do Itálie a 47,43 do Francie. Sýrie dovezla v roce 2009 ze zemí EU zboží v hodnotě 244,8 mld. syrských liber. Zboží v hodnotě 39,164 dovezla Sýrie z Itálie, 17,41 mld. lir z Německa a 11,7 mld. liber ze Španělska.

Podle syrských oficiálních zdrojů vzrostla ekonomika Sýrie v roce 2009 o 5,8 % HDP. Dopady finanční krize nejsou vyčísleny a vyčíslitelné z důvodu absence potřebných vstupních ekonomických dat.

Otevřeno první arbitrážní centrum v Damašku

V duchu ustanovení zákona č. 4/2008 (viz příloha bulletinu) bylo 22.12.2009 otevřeno v Damašku první arbitrážní centrum nazvané oficiálně „Hammurabi Arbitration and Reconciliation Center“. Podle Syrské investiční agentury se plánuje otevření dalších 11 center po celé Sýrii.

Umožněn většinový podíl zahraničních subjektů v bankovních institucích

Prezidentský dekret č. 3/2010 umožňuje zahraničním soukromým subjektům držet v bankách operujícím v Sýrii více než 50 % podílu, maximálně 60 %, event. 75 % pro státní instituce. Minimální kapitál pro soukromé banky operující v Sýrii byl zvýšen na 10 mld. SYP, zatímco pro islámské banky byl objem minimálního kapitálu zvýšen na 15 mld. SYP.

Populace Sýrie překročila hranici 20 miliónů

Podle Centrálního statistického úřadu dosáhl počet obyvatel Sýrie 20,367 mil. Odhad vychází ze sčítání obyvatel z roku 2004, doplněný údaji z roku 2008 počítající s tím, že ročně přibývá 2,41 % obyvatel.

Podle jiných údajů bylo na konci roku 2008 registrováno 23,027 mil. osob se syrským státním občanstvím. Odhaduje se tak, že v zahraničí žije více než 3 mil. osob se syrskými pasem.

Zákon č. 33 zakládající Radu pro účetnictví a audit

V prosinci 2009 byl vydán dekretem prezidenta Zákon č. 33 zakládající Radu pro účetnictví a audit a upravující nové podmínky pro účetní a auditory.

Kurzy měn k 20.1.10:

(zdroj: Syrian Central Bank)

USD	Nákup: 45,7
	Prodej: 45,9

EUR	Nákup: 64,85
	Prodej: 65,15

Novinky ZÚ Damašek

Personální změna na ZÚ

Od 5.1.10 je novým konzulem na našem úřadu **pan Radomír Karlík**, e-mail: radomir_karlik@mzv.cz

Aktualizace webových stránek ZÚ

Aktualizovali jsme pro Vás naše webové stránky – www.mzv.cz/damascus - „Obchodně-ekonomický úsek“. Naleznete zde nyní odkazy na všechna dosavadní čísla Bulletinu, webové stránky syrských institucí s publikovanými tendry, odkazy na dohody o zamezení dvojímu zdanění a podpoře a ochraně investic publikované ve Sbírce mezinárodních smluv ČR a průběžně taktéž doplňujeme základní právní normy regulující podnikání v Sýrii.

Vzájemná obchodní výměna

	Vývoz			Dovoz			Obrat			Saldo
	USD	poř.	Index	USD	poř.	Index	USD	poř.	Index	USD
2004	29 880	58.	105,0	77 762	48.	56,7	107 642	57.	65,0	-47 882
2005	39 925	61.	133,6	17 852	75.	23,0	57 777	70.	53,7	22 073
2006	50 671	57.	126,9	3 892	96.	21,8	54 563	68.	94,4	46 779
2007	61 907	62.	122,2	2 389	116.	61,4	64 296	72.	117,8	59 518
2008	72 054	60.	116,4	13 333	89.	558,1	85 387	67.	132,8	58 721
2008/I-XI	65 711	60.	-	13 021	87.	-	78 732	67.	-	52 690
2009/I-XI	57 640	61.	87,7	2 731	103.	21,0	60 371	71.	76,7	54 909

Zdroj: MPaO, údaje v tis. USD

Právo a zákony

Způsob řešení obchodních sporů

§ Určující pro oblasti podnikání je Obchodní zákoník, neboli zákon číslo 33/2007 definující mj. základní pojmy a hlavní druhy smluvních vztahů, otázky registrace domácích, ale i zahraničních společností působících v Sýrii. Zákoník se ve svých ustanoveních dotýká i oblastí platební morálky, způsobu plateb a například i způsobu vyhlášení úpadku a základních práv věřitelů. Obchodní zákoník byl později doplněn zákonem číslo 3/2008 definujícím způsoby slučování a dělení právnických subjektů.

Obecně se právní spory v obchodní oblasti mezi soukromými subjekty řeší podle Obchodního zákoníku číslo 33/2007 a Občanského zákoníku z roku 1949. Pro procesní stránku je pak zásadní zákon číslo 4/2008 regulující způsoby vedení sporů v oblasti občansko a obchodně právní.

Spory, jehož jedním z účastníků je státní subjekt, mohou být vedeny před občanským, ale i správním soudem.

Předmětem soudních sporů může být i předmět definovaný v ustanoveních zákona č. 2/2008 zaměřený na ochranu zákazníků před nepravdivou reklamou, zákaz výroby a prodej napodobenin cizích značek a omamných látek.

Obecně platí, že zahraniční subjekt má formálně stejná práva v soudním sporu jako jakýkoliv jiný místní subjekt. S přihlédnutím k komplikovanému systému a obtížné vymahatelnosti práva se ovšem preventivně doporučuje věnovat velkou pozornost výběru partnera a formální stránce obchodních vztahu, tj. smlouvám, přičemž snížit riziko dalších problémů generovaných obchodním sporem může pomoci:

- Uzavřené pojištění přenášející vymahatelnost pohledávky na pojišťovnu,
- Text smlouvy, který v případě obchodního sporu odkazuje na legislativu původu společnosti, tj. České republiky (problém pak samozřejmě může vzniknout s vymahatelností práva),
- Řešení v podobě kaucí, které může být sekundárně nevhodné v důsledku změny devizového kurzu.

Pokud zahraniční společnost čelí soudnímu sporu a nebo je odhodlána spor vyvolat, musí kontaktovat místního právního zástupce. Jemu je dále udělena plná moc. Plnou moc lze udělit na Zastupitelském úřadu Sýrské arabské republiky v Praze na obecném dokumentu k udělení plné moci. Nutnými předloženými dokumenty jsou cestovní

Právo a zákony

pas, úředně ověřený výpis z obchodního rejstříku a plná moc opravňující osobu k zastupování právnické osoby, vše přeložené do arabštiny s příslušnými ověřenými. Konečná plná moc pak musí být superlegalizována Ministerstvem zahraničních věcí České republiky. Pozornost je třeba věnovat formální stránce plné moci, tzn. aby byly uvedeny určující údaje k zmocniteli i zmocňované osobě a důsledně popsán předmět, tj. důvod udělení plné moci. V případě udělení plné moci v Sýrii se tato uděluje na formuláři vydaném Asociací právníků v Sýrii opět s příloženými výše uvedenými dokumenty. V takovém případě odpadá nutnost superlegalizace. Pokud má český subjekt důvěru ve svého právního zástupce, doporučovali bychom spíše tuto možnost, neboť plná moc formulovaná v Sýrii za přímé přítomnosti právního zástupce bývá zpravidla přesnější a kompletnější než obecná plná moc vystavená na zastupitelském úřadě v České republice.

Zahranční společnost může pro soudní spor v Sýrii oslovit a plnou mocí vybavit jakéhokoliv právníka registrovaného u Ministerstva spravedlnosti. Neexistuje žádný seznam specializovaných a úředně pověřených právníků k zastupování zahraničních subjektů. Za vedení občanskoprávního sporu se příslušným soudem účtuje poplatek ve výši 3.000 – 3.800 SYP, v případě trestněprávního sporu pak 4.300 SYP. U příslušného soudu musí být předem složeno 10 – 15 % z žalované částky.

Obecně je nutné počítat se zdoluhavostí soudních sporů, které se mohou táhnout i několik let, přičemž celý proces může protáhnout odvolání jednoho z účastníků sporu proti rozhodnutí soudu první instance. Rozhodnutí soudu druhé instance je pak konečné. Při rozhodnutí vést obchodní spor je nutné si dále uvědomit, že důkazní břemeno nese žalující strana.

Sýrský právní řád umožňuje stranám, které jsou ve sporu, možnost arbitráže. Základní normou pak je Zákon o arbitráži č. 4/2008. Uvedená právní norma v zásadě rozlišuje dva druhy rozhodčího řízení. Arbitráž spadající do rámce občanského a obchodního práva a arbitráž jehož jedním z účastníků je stát, resp. státní orgán nebo instituce.

Zákon č. 4/2008 stanoví podmínky rozhodčího řízení v občanskoprávní, obchodní a ekonomické oblasti, včetně například i věcného práva k nemovitosti.

Zákon č. 4/2008 nelze aplikovat na spory o smlouvách, které se řídí jinými předpisy.

Aktuální právní norma zavádí šířeji popsaný institut arbitráže v souladu s podobnými právními úpravami ostatních arabských zemí. V zásadě je možné pomocí arbitráže řešit jakékoliv řešitelné spory neodporující veřejnému pořádku a nevztahující se k otázce státní příslušnosti nebo osobnímu stavu s výjimkou finančních záležitostí.

Definována je rovnost stran před rozhodcem (soudem), obě strany mají rovnou možnost se vyjádřit k předmětu sporu. Obě strany sporu se také rovně podílejí na jmenování arbitrážní komise, kterou může tvořit pouze jedna osoba ale i více osob, přičemž počet arbitrů musí být vždy lichý.

Stání jsou tajná, pokud obě strany nedohodnou jinak.

Rozhodčí nálezy jsou publikovány v arabštině, pokud nebylo předem domluveno jinak. V takovém případě musí být přiložen úředně ověřený překlad do arabštiny.

Rozhodčí nálezy jsou konečné, nezpochybnitelné a odvolání není možné. Existuje ovšem několik výjimek, za kterých je možné požádat o zrušení rozhodnutí. Jedná se o následující podmínky:

- Pokud předmět sporu již neexistuje, byl zrušen nebo zanikl z časových důvodů.
- Pokud jedna ze stran sporu byla v době rozhodnutí nespolečenská a tato nespolečenská byla úředně potvrzena.

- Pokud bylo právo obhajoby jedné ze stran výrazně ztíženo absencí informací o arbitrážním řízení nebo soudních nálezů nebo jinými okolnostmi, na které neměla žádný vliv.
- Pokud se obě strany dohodly na aplikaci konkrétní právní úpravy, přičemž arbitr rozhodl o aplikaci jiné právní normy.
- Pokud byl arbitr činný v rozporu se zákonem nebo v rozporu s dohodou obou stran.
- Pokud arbitr rozhodoval o věcech, které nespádaly do předmětu sporu podle dohody obou stran. Pokud lze spornou část vyjmout z nálezů rozhodčího řízení, rozhodnutí platí.
- Pokud rozhodčí řízení bylo neplatné.
- Pokud rozhodčí řízení probíhalo v rozporu s platnými zákony.

Soudní rozhodnutí vyplývající z tohoto zákona jsou závazná s okamžitou platností. Pokud je chtějí účastníci zprochýbnit, musí se obrátit na soud v otázkách doplnění rozhodnutí o povinnost zajistit plnění pod dohledem příslušných státních institucí. Toto doplnění může být akceptováno pouze v případech, kdy neodporuje jiným rozhodnutím již dříve přijatým, vztahuje se k předmětu sporu a neodporuje zákonům Syrské arabské republiky a bylo řádně oznámeno zúčastněným stranám.

Zákon č. 4 umožňuje vytvoření seznamu arbitrů, kteří podléhají Ministerstvu spravedlnosti. 22. prosince 2009 vzniklo v Damašku v duchu zákona č. 4 první arbitrážní centrum („Hammurabi Arbitration and Reconciliation Center“) a plánuje se vytvoření dalších 11 po celé Sýrii.

V příloze

V příloze tohoto čísla naleznete:

Zákon č. 4/2008 o arbitráži.

Užitečné vědět

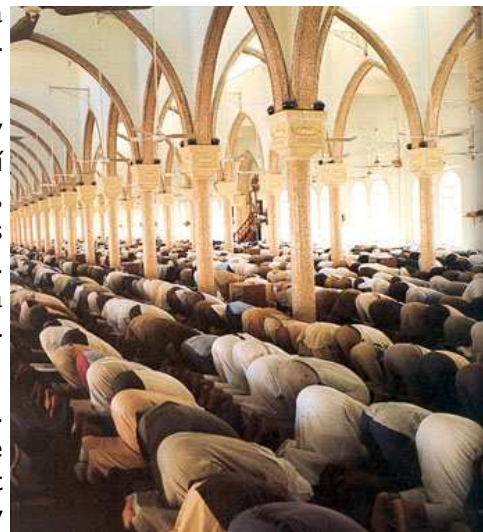
Pět pilířů islámu

Kromě vykonání pouti do Mekky (Hadždž) a držení půstu (Saum) v průběhu Ramadánu, o kterých jsme se zmínili v předchozích dvou číslech našeho Bulletinu, patří k pilířům Islámu: Šaháda, Salám a Zakát.

Šaháda je tzv. „vyznání víry“, které muslimové shrnují do věty „Není boha kromě boha a Mohammad je Alláhův posel“ (La il-laha illa Allah Mohamed rasul Allah). Tato věta je citována při důležitých událostech v muslimském životě jako je narození či úmrtí.

Salát vyjadřuje povinnost vykonat denně pět modliteb - za úsvitu, v poledne, odpoledne, za soumraku a po setmění, ke kterým jsou věřící svoláváni muezínem z mešity. Modlitbu však mohou vykonat kdekoli, není-li mešita zrovna na blízku, nicméně modlitba v mešitě spolu s ostatními věřícími je považována za prospěšnější a má údajně větší sílu. Zvláštní důležitost má modlitba v pátek v poledne, k níž se muslimská obec shromažďuje v mešitě jako k hlavní bohoslužbě (v islámských zemích je proto pátek dnem svátečním, kdy se nepracuje).

Zakát je povinnost věnovat určitou část příjmu ve prospěch chudých. V některých zemích se dokonce vybírá ve formě daně, jejíž výnos je použit ve prospěch chudých. Jinde se jedná spíše o osobní povinnost každého muslima a zvláště silný důraz na přispívání chudým je kladen v období Ramadánu.

Společná modlitba v mešitě

ZÚ Damašek

Naše adresa:
Embassy of the Czech Republic
Abou Roumaneh
Misr Steet 51
P.O.Box 2249
Damascus

Telefon: (963) 11 3331383
Fax: (963) 11 3338268
E-mail: commerce_damascus@mzv.cz

Jsme na webu:

<http://www.mzv.cz/damascus>

Vážení kolegové,

přicházíme k Vám s prvním číslem bulletinu obchodně ekonomického úseku ZÚ Damašek v Novém roce. Náš cíl je stále tentýž: poskytovat Vám aktuální a zajímavé informace o teritoriu, které by Vám mohly pomoci při zahájení a rozvoji Vašich obchodních aktivit.

Obsahy jednotlivých čísel se budou i nadále měnit, ale vždy byste v nich měli najít aktuální důležité informace za předchozí měsíc, event. očekávané události, legislativní změny, informace mající praktický dopad (letové řády, kurzy apod.), aktuální změny v konzulární a vízové oblasti apod.

Jednotlivá čísla Vám budou poslána k dispozici i na webových stránkách úřadu: <http://www.mzv.cz/damascus>, na požádání Vám je zasíláme do Vašich e-mailových schránek.

Těšíme se na Vaše reakce, podněty a dotazy stejně jako návrhy témat, která Vás zajímají a o kterých byste rádi četli v některých z následujících číslech.

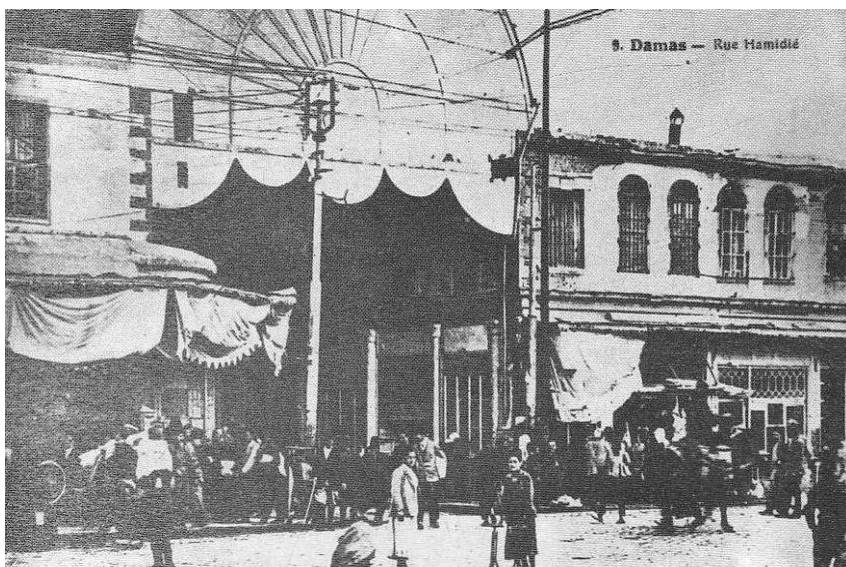
Za redakci

Jan Bárta, Tereza Bártová

Ze starého Damašku

Souq Al Hamidiya

Souq Al Hamidiya je kromě velkého zastřešeného tržiště také jednou z hlavních vstupních bran do starého Damašku a nachází se v těsném sousedství damašské citadely. Místo, kudy dnes tento široký zastřešený bulvár vede, procházela cesta k Jupiterovu chrámu (dnešní Umayyadovská mešita) už v římském období. Současná podoba „Hamidiya“ s dvoupatrovými obchody a zastřešením vznikla v 19. stol. na počest návštěvy otomanského sultána Hamida II. (odtud také jméno Hamidiya).

Souq Al Hamidiya - počátek 20. stol